

การพัฒนาสวนหลวงพระร่วงเฉลิมพระเกียรติ

องค์การบริหารส่วนตำบลป่ากุมเกาะ จังหวัดสุโขทัย

พื้นที่ในตำบลป่ากุมเกาะ มีสถานที่หลายแห่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ที่มีความพร้อมมากที่สุดคือ สวนหลวงพระร่วงเฉลิมพระเกียรติ มีลักษณะเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ มีถนนหนทางอยู่ใกล้ เดิมนั้นสถานที่แห่งนี้เคยมีการรณรงค์ปลูกป่าให้เต็มพื้นที่ไว้ก่อน แต่ขณะที่ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้วต้องหยุดดำเนินการเนื่องจากมีปัญหาทางด้านงบประมาณ ทำให้พื้นที่ถูกทิ้งให้รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ใด กระทั่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยได้ประชุมปรึกษาหารือกับ องค์การบริหารส่วนตำบล หลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียง ได้ข้อสรุปว่าควรพัฒนาให้สวนหลวงพระร่วงเฉลิมพระเกียรติเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลและของจังหวัด โดยมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่ากุมเกาะเป็นเจ้าภาพในฐานะเจ้าของพื้นที่โดยตรง และอบต.อื่นๆ เป็นหน่วยระดมทุน พร้อมกันนี้ หน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นหน่วยงานระดับจังหวัด เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด เข้ามาร่วมมือในโครงการนี้ด้วย

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: สวรรคโลก

จังหวัด: สุโขทัย

ประชากร: 8,374คน

พื้นที่: 67 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2542 อบต. ป่ากุมเกาะโดยความร่วมมือกับอบต. อื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง ดำเนินการจัดทำโครงการ "การพัฒนาสวนหลวงพระร่วงเฉลิมพระเกียรติ" ขึ้น เพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวครบวงจรที่สำคัญของตำบลและของจังหวัดต่อไป

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ก่อสร้างน้ำตกเทียม ขนาดความสูง 22 เมตร กว้าง 18 เมตร ยาว 33 เมตร ในบริเวณสวนหลวงพระร่วงฯ
2. ปรับปรุงบริเวณโดยรอบของสวนหลวงพระร่วงฯ ให้มีสภาพที่ดี พร้อมแก่การรองรับนักท่องเที่ยว อันได้แก่
 - สะพานไม้โบราณข้ามอ่างน้ำเกาะกลางทุ่งแม่กวัง
 - สถานสักการะบูชาพระร่วง ณ วงเวียนประดิษฐานรูปพระร่วง และการรับน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์
 - สถานสักการะบูชาพระมหาโพธิสัตว์เจ้าแม่กวนอิม และการรับน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์
 - สถานกราบไหว้บูชาศาลปู่ก้อก
3. เริ่มแรกจัดสร้างศาลาพักร้อนริมทาง จำนวน 1 หลัง ต่อมา มีการสร้างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บริเวณริมทางเดินสวนหลวงพระร่วงฯ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ปัจจุบันมีศาลาพักร้อนทั้งสิ้น จำนวน 6 หลัง
4. ติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณรอบๆ สวนหลวงพระร่วงฯ จำนวน 15 จุด
5. พัฒนาแหล่งน้ำ และสัตว์น้ำในหนองน้ำสวนหลวงพระร่วงฯ ดูแลรักษาความสะอาดโดยรอบ และจัดสถานที่ตกปลาสำหรับบริการนักท่องเที่ยว โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
6. จัดบริเวณให้ตั้งร้านค้า ร้านอาหาร สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งช่วงแรกมีร้านค้าประมาณ 10 ร้าน ต่อมา มีปัญหาในการจัดระเบียบ จึงใช้วิธีการจัดประมูลให้สัมปทานเพียงร้านเดียว อัตราปีละ 50,000 บาท

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้จำนวน 200,000 บาท
2. อบต. ไกล่เคียงอีก จำนวน 11 แห่ง สนับสนุนงบประมาณ แห่งละ ประมาณ 200,000 บาท รวมเป็นเงิน 2,200,000 บาท
3. เงินบริจาคสมทบทุนจากการทอดผ้าป่าและเงินบริจาคของชาวบ้านในตำบลป่ากุ่มเกาะและตำบลใกล้เคียง จำนวน 300,000 บาท
เป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้
 - ค่าจ้างเหมาบริการในการปรับปรุงตกแต่งสวนหย่อม 30,000 บาท
 - ค่าจ้างเหมาบริการในการปรับปรุงตกแต่งสถานอนุสาวรีย์สาธารณะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ
 - เงินเดือน/ ค่าจ้างของคนทำสวน จำนวน 4 คนๆ ละ 4,100 บาท/ เดือน รวมเป็นเงิน 196,800 บาท
 - ค่าใช้สอยและวัสดุ 100,000 บาท
 - ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า 48,000 บาท/ ปี
 - ค่าซ่อมแซมบำรุงสถานที่ 200,000 บาท
 - ค่าจัดซื้อต้นไม้ พันธุ์สัตว์น้ำ พืชสมุนไพร
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างนาคกเทียม ขนาดความสูง 22 เมตร กว้าง 18 เมตร ยาว 33 เมตร มูลค่า 3,000,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. ศาลาพักผ่อนทางเข้าอ่างเก็บน้ำ จำนวน 6 หลัง
2. ป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 ป้าย

บุคลากร

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย เป็นที่ปรึกษาและผู้ประสานงานระหว่างอบต.ต่างๆ ให้ดำเนินการราบรื่น
2. นายกอบต. ปลัดอบต. เจ้าหน้าที่อบต.ป่ากุ่มเกาะเป็นแกนนำในการดำเนินโครงการนี้
3. คนทำสวนและบำรุงดูแล จำนวน 4 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กรกฎาคม 2542	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย มีแนวคิดที่ควรพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ของจังหวัด โดยเริ่มจากสวนหลวงพระร่วงซึ่งตั้งอยู่ในตำบลป่ากุ่มเกาะ จึงมีการระดมความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ และอบต.ใกล้เคียง	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย/ นายกอบต.ป่ากุ่มเกาะ/ ปลัดอบต.ป่ากุ่มเกาะ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ สำนักงานประมงจังหวัด/ อบต.ใกล้เคียง อีก 11 แห่ง

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2543	อบต.ป่ากุมเกาะ และอบต.ใกล้เคียงรวมเป็น 12 แห่ง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ งบ.ละ 200,000 บาท รวมเป็น 2,400,000 บาท โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นสื่อกลางในการขอความร่วมมือ และอบต.ป่ากุมเกาะเป็นแกนนำ และทำหน้าที่ประสานงานกับสำนักงานเกษตรจังหวัดในเรื่องการปลูกต้นไม้ และพืชสมุนไพร และขอความร่วมมือจากสำนักงานประมงจังหวัดในเรื่องการดูแลแหล่งน้ำ สัตว์น้ำในหนองน้ำ และบริเวณโดยรอบสวนหลวงพระร่วงฯ นอกจากนี้ได้รับความร่วมมือจากอบจ.สุโขทัยสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างน้ำตกเทียม จำนวน 3,000,000 บาท	อบจ./ ปลัดอบต.ป่ากุมเกาะ/ สำนักงานพัฒนาเกษตรจังหวัด/ สำนักงานประมงจังหวัด
กุมภาพันธ์ 2543	ร่วมประชุมวางแผนการดำเนินการพัฒนาสวนหลวงฯ	อบต.ป่ากุมเกาะ/ อบต.ใกล้เคียง
มีนาคม 2543	ก่อสร้างน้ำตกเทียม ขนาดความสูง 22 เมตร กว้าง 18 เมตร ยาว 33 เมตร ในอาณาเขตสวนหลวงพระร่วงฯ (ก่อสร้างแล้วเสร็จปลายปี 2543)	อบจ.สุโขทัย
เมษายน 2543	ก่อสร้างศาลาพักผ่อนริมทาง เริ่มแรกก่อสร้าง จำนวน 1 หลังก่อน แล้วก่อสร้างเพิ่ม จนปัจจุบันมีทั้งหมดจำนวน 6 หลัง	อบต.ป่ากุมเกาะ
พฤษภาคม 2543	ติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณโดยรอบสวนหลวงพระร่วงฯ ประมาณ 15 จุด	อบต.ป่ากุมเกาะ
พฤศจิกายน 2543	- ปลูกต้นไม้โดยรอบ และจัดสวนหย่อม ตลอดจนการปลูกพืชสมุนไพร - พัฒนาด้านแหล่งน้ำ และสัตว์น้ำ มีการจัดสถานที่ตกปลาสำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่าตกปลา	อบต.ป่ากุมเกาะ / สำนักงานเกษตรจังหวัด อบต.ป่ากุมเกาะ / สำนักงานประมงจังหวัด
ปลายปี 2543	- ประชาสัมพันธ์โครงการและเปิดให้เข้าพื้นที่ในการวางของขายจำนวนกว่า 10 ร้านโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม - ประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าชมและเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจที่สวนหลวงพระร่วงฯ โดยวิธีกระจายเสียงทางสถานีวิทยุ และผ่านเสียงตามสาย รวมถึงการทำป้ายประชาสัมพันธ์วาง 3 จุด	อบต.ป่ากุมเกาะ อบต.ป่ากุมเกาะ
2543	จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเป็นการหารายได้เสริม เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ เป็นต้น	อบต.ป่ากุมเกาะ/ อบต.ใกล้เคียง 11 แห่ง
ปลายปี 2544	เกิดปัญหาการจัดระเบียบร้านค้า เช่น มีการทะเลาะวิวาทแย่งชิงสถานที่จำหน่ายสินค้า ก่อให้เกิดความวุ่นวาย จึงมีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิ์ร้านค้าเพียงร้านเดียว โดยการจัดประมูลสถานที่เปิดร้านค้าบริการนักท่องเที่ยว โดยเสียค่าเช่าสถานที่ 50,000 บาท/ ปี	อบต.ป่ากุมเกาะ
กรกฎาคม 2546	-ก่อสร้างศาลาพักผ่อนขนาด 5 x 7 เมตร -ก่อสร้างห้องน้ำ – สุขาสาธารณะขนาด 4 ห้องน้ำ เพื่อเพิ่มเติมจากเดิมที่ไม่พอใช้	อบต.ป่ากุมเกาะ
สิงหาคม 2546	-เจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้สูบน้ำประปาที่สะอาดบริเวณสวนหลวงพระร่วงฯ (ทุ่งแม่ระวีง) -ถมดินลานอเนกประสงค์หลังน้ำตก เพื่อปรับพื้นที่ยกระดับกันน้ำท่วมและเป็นที่จอดรถของนักท่องเที่ยว	อบต.ป่ากุมเกาะ
กันยายน 2546	ก่อสร้างศาลาพักผ่อนอเนกประสงค์ขนาด 5 x 7 เมตร	อำเภอสวรรคโลก
มกราคม 2547	-เจาะบ่อบาดาลใช้สูบน้ำเข้าสระน้ำตกเพื่อให้ประชาชนได้เล่นน้ำในสระที่สะอาด -ก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามสระน้ำตกยาว 9 เมตร แทนสะพานไม้เดิมที่ชำรุด	อบต.ป่ากุมเกาะ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2547	ปรับปรุงสระน้ำตกโดยเทพินคอนกรีตเสริมเหล็กยกระดับเพื่อให้เด็กเล่นน้ำได้ปลอดภัย และทำสไลด์น้ำเพื่อความสวยงาม	อบต. ป่ากุมเกาะ
เมษายน 2547	-จัดภูมิทัศน์บริเวณหน้าน้ำตก -ก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์บริเวณหน้าน้ำตกเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนของประชาชน	อบต. ป่ากุมเกาะ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างน้ำตกเทียม

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย รับผิดชอบดูแลเรื่องต้นไม้ สวนหย่อม การปลูกพืชผลเกษตร

สำนักงานประมงจังหวัดสุโขทัย -ประสานงานสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และสัตว์น้ำ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ในตำบลป่ากุมเกาะมีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงามมากมาย แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวนหลวงพระร่วงฯ ซึ่งมีทัศนียภาพสวยงาม ส่วนใหญ่มีเพียงประชาชนในตำบลที่เดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งก็มีเพียง 10-20% ของคนในตำบล
2. รายได้ส่วนใหญ่ของประชาชนในเขตตำบลมาจากการทำนา ปลูกพืชผัก ผลไม้ ซึ่งรายได้ขึ้นอยู่กับผลผลิตในแต่ละฤดูกาล

หลังการดำเนินการ

1. อบต. จัดกิจกรรมประเพณีสำคัญต่างๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และพัฒนาสวนหลวงพระร่วงฯ ทำให้มีนักท่องเที่ยวรู้จักมากขึ้น มีนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเข้ามาใช้บริการโดยเฉลี่ยประมาณ 200-300 คน/ เดือน และคนในตำบลเข้าไปเที่ยวในสวนหลวงพระร่วงฯ เพิ่มขึ้นเป็น 40-50%
2. ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นจากการเข้าไปขายของที่ระลึกและอาหารในสวนหลวงพระร่วงฯ

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. งบประมาณในการดำเนินโครงการมีค่อนข้างจำกัด	1. ประสานงานขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
2. มีปัญหาการคัดค้านจากกลุ่มประมงเอกชน ที่ทำให้เขามีรายได้/ ผลประโยชน์จากสัตว์น้ำลดลง	2. ชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกัน และพยายามสร้างกิจกรรมทางการประมงที่ให้มีส่วนร่วมด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความตั้งใจแก้ปัญหาของผู้บริหาร และความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลอย่างจริงจัง
2. การสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจกันและกันในการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหาระหว่างคนในชุมชนเองและกับหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายหาญชัย ดาตาษ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลปากุมเกาะ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 9 ตำบลปากุมเกาะ อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110
โทรศัพท์ : (055) 660-994

ชื่อ-นามสกุล : นายภิชาติ วงศ์เชื่อนแก้ว
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลปากุมเกาะ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 9 ตำบลปากุมเกาะ อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110
โทรศัพท์ : (055) 660-994

ชื่อ-นามสกุล : นายยุทธพงษ์ วีระศักดิ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าส่วนโยธา
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลปากุมเกาะ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 9 ตำบลปากุมเกาะ อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110
โทรศัพท์ : (055) 660-994

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 9 ตำบลป่ากุมเกาะ อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	67 ตารางกิโลเมตร 6,957,232 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 1.45% รายจ่ายงบกลาง 4.42% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 5.13% ค่าจ้างชั่วคราว 22.06% ค่าตอบแทน 13.94% ค่าใช้สอยและค่าวัสดุ 0.79% ค่าสาธารณูปโภค 1.07% ค่าอุดหนุน 5.31% ค่าครุภัณฑ์ 45.82% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	9,596,706.71 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 2.97% จัดเก็บเอง 55.55% รัฐจัดสรรให้ 0.69% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.67% รายได้เบ็ดเตล็ด 9.87% เงินได้อื่น 22.48% เงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	15 คน 4 คน พนักงานท้องถิ่น 11 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	8,374 คน
จำนวนครัวเรือน	2,218 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	180 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	28,439 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลป่ากุมเกาะมีพื้นที่เป็นเกาะน้ำล้อมรอบ มองเห็นทิวทัศน์ เสมือนมีฉากมาเป็นภูเขาพาดอยู่ทางทิศเหนือและทิศ ตะวันตกอันน่าตระการตา มีถนนลาดยางล้อมรอบ สะดวกใน การเดินทาง เหมาะสำหรับการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจ อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรใน ตำบล คือ การทำนาข้าว ปลูกพืชไร่ สวนผลไม้ สวน สมุนไพร